

Prof. dr hab. n. med. Grzegorz Cieślar

Bytom, 04.01.2021 r.

Kierownik

Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób

Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Ocena osiągnięcia naukowego p.t. „Ocena wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej z zastosowaniem wód leczniczych radoczynnych na zjawisko odczynu uzdrowiskowego, układ antyoksydacyjny ustroju oraz białko ostrej fazy u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostnego” oraz dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego w postępowaniu habilitacyjnym dr n. med. Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej, adiunkta w Katedrze Fizjoterapii Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Recenzję przygotowałem na zlecenie Przewodniczącej Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu prof. dr hab. Izabelli Uchmanowicz wystawione na podstawie Uchwały Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu nr 116/2020 z dnia 24.11.2020 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego pani dr Jadwidze Kuciel-Lewandowskiej w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Przebieg edukacji i pracy zawodowej Habilitantki

Dr n. med. Jadwiga Kuciel-Lewandowska uzyskała dyplom lekarza w 1984 r. po ukończeniu studiów na kierunku lekarskim Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

W 1991 r. ukończyła specjalizację I stopnia w dziedzinie neurologii, a w 1994 r. uzyskała dyplom specjalisty II stopnia w tej dziedzinie. Dodatkowo w 2000 r. uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie balneoklimatologii i medycyny fizykalnej.

W roku 2007 na podstawie pozytywnej obrony rozprawy doktorskiej p.t. „Skuteczność uzdrowiskowych metod leczenia schorzeń narządu ruchu na przykładzie

Iwonicza Zdroju” na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu uzyskała stopień doktora nauk medycznych.

Od 01.10.2006 r. Habilitantka jest zatrudniona w Akademii Medycznej, a następnie Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu w Katedrze Fizjoterapii Wydziału Nauk o Zdrowiu, początkowo jako instruktor (2006-2007), następnie wykładowca (2007-2011), a od 2011 r. do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta. Ponadto w macierzystej Uczelni pełniła również obowiązki Kierownika Zakładu Klinicznych Podstaw Fizjoterapii oraz Zakładu Lecznictwa Uzdrowiskowego, Historii Medycyny Fizykalnej i Balneologii.

Habilitantka od wielu lat prowadzi również działalność leczniczą dla pacjentów w zakresie wynikającym z posiadanych specjalizacji lekarskich, zarówno w wymienionych poniżej stacjonarnych jednostkach ochrony zdrowia: Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych – Oddział Rehabilitacji we Wrocławiu (1984-1992), Oddział Neurologiczny Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Marciniaka we Wrocławiu (1986-1994) oraz Zamiejscowy Oddział Rehabilitacji Neurologicznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu (2011-2018), jak i w placówkach ambulatoryjnych ochrony zdrowia: Poradnia Neurologiczna ZOZ dla Szkół Wyższych (1994-2000), Poradnia Rehabilitacyjna i Neurologiczna Specjalistycznego Zespołu Chorób Płuc w Obornikach Śląskich (1999-2001), Poradnia Rehabilitacyjna Wrocławskie Centrum SPA, Poradnia Rehabilitacyjna SP ZOZ Wrocław Fabryczna oraz Poradnia Rehabilitacyjna NZOZ „Przychodnia Kosmonautów” (2001-2005), Ośrodek Rehabilitacji NZOZ „ORMED” we Wrocławiu (2006-2007) oraz Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ - Poradnia Rehabilitacji dla Dzieci z Ośrodkiem Dziecięcych Porażań Mózgowych „Puchatek”, Poradnia Neurologiczna, Poradni Rehabilitacji Kardiologicznej i Poradnia Rehabilitacyjna dla dorosłych (od 2001 r.).

Ocena zgłoszonego przez Habilitantkę osiągnięcia naukowego

Zgłoszone przez Habilitantkę osiągnięcie naukowe zatytułowane: „Ocena wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej z zastosowaniem wód leczniczych radoczynnych na zjawisko odczynu uzdrowiskowego, układ antyoksydacyjny ustroju oraz białko ostrej fazy u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostnego” stanowi cykl przedstawionych poniżej 5 powiązanych tematycznie oryginalnych

artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach o łącznej wartości współczynnika oddziaływania Impact factor równej 10,019 oraz łącznej punktacji MNiSW wynoszącej 188 pkt.:

1. **Jadwiga Kuciel-Lewandowska**, Małgorzata Paprocka-Borowicz: The impact of integrated antioxidant system in patients with osteoarthritis musculoskeletal and non-pharmacological therapies. **Acta Balneol.** 2017, T.59, nr 4, s. 304-309. **MNiSW=8,0 pkt.**
2. **Jadwiga Kuciel-Lewandowska**, Jan Gnus, Lilla Pawlik-Sobecka, Sylwia Płaczkowska, Izabela Kokot, Michał Kasperczak, Małgorzata Paprocka-Borowicz: The assessment of the integrated antioxidant system of the body in the course of radon therapy: a pilot study. **BioMed. Res. Int.** 2018, Vol.2018, art. 6038106 [7 pages] **IF=2,197; MNiSW=25,0 pkt.** Adres url: <https://www.hindawi.com/journals/bmri/2018/6038106/> DOI: 10.1155/2018/6038106
3. **Jadwiga Kuciel-Lewandowska**, Lilla Pawlik-Sobecka, Sylwia Płaczkowska, Izabela Kokot, Małgorzata Paprocka-Borowicz: The assessment of the integrated antioxidant system of the body and the phenomenon of spa reaction in the course of radon therapy: a pilot study. **Adv. Clin. Exp. Med.** 2018, Vol.27, no.10, pp.1341-1346. **IF=1,227; MNiSW=15,0 pkt.** Adres url: <http://www.advances.umed.wroc.pl/en/article/2018/27/10/1341/> DOI: 10.17219/acem/69450
4. **Jadwiga Kuciel-Lewandowska**, Michał Kasperczak, Bożena Bogut, Roman Heider, Wojciech T. Laber, Wojciech Laber, Małgorzata Paprocka-Borowicz: The impact of health resort treatment on the nonenzymatic endogenous antioxidant system. **Oxidative Med. Cell. Longev.** 2020, Vol. 2020, art. 8423105, [9 pages]. **IF=4,868; MNiSW=100,0 pkt.** Adres url: <https://www.hindawi.com/journals/omcl/2020/8423105/> DOI: 10.1155/2020/8423105
5. **Jadwiga Kuciel-Lewandowska**, Michał Kasperczak, Małgorzata Szybińska, Jan Gnus, Małgorzata Paprocka-Borowicz: C-reactive protein (CRP) and health resort reaction. **J. Chem.** 2020, Vol. 2020, art. 7059319, [7 pages]. **IF=1,727; MNiSW=40,0 pkt.** Adres url: <https://www.hindawi.com/journals/jchem/2020/7059319/> DOI: 10.1155/2020/7059319

Wszystkie artykuły wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane po uzyskaniu przez Habilitantkę stopnia doktor nauk medycznych. We wszystkich artykułach Habilitantka jest pierwszym autorem, a jej wkład w powstanie tych artykułów polegał na: zaplanowaniu projektu i metodyki badań, kierowaniu pracami badawczymi,

stworzeniu koncepcji artykułu, zebraniu materiału, analizie i interpretacji uzyskanych wyników, opracowaniu treści manuskryptu, tabel i rycin, doborze piśmiennictwa, korekcie artykułów po recenzji oraz akceptacji ostatecznej wersji artykułu, a w przypadku pierwszego artykułu, także na korespondencji z redakcją czasopisma.

Podstawowym celami badań stanowiących osiągnięcie naukowe Habilitantki była ocena wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej z wykorzystaniem wód radoczynnych, peloidoterapii, fizykoterapii, oraz kinezyterapii, prowadzonego u chorych ze zmianami zwyrodnieniowymi układu kostno-stawowego, na zmiany stężenia całkowitego statusu antyoksydacyjnego ustroju (TAS) oraz wybranych składowych endogennego nieenzymatycznego układu antyoksydacyjnego ustroju, a także analiza zmian zachodzących w zakresie zintegrowanego układu antyoksydacyjnego ustroju oraz zmiany poziomu białko C-reaktywnego jako markera procesu zapalnego w przebiegu radonoterapii w aspekcie odczynu uzdrowiskowego.

Materiał badawczy stanowiło łącznie 254 pacjentów ze zmianami zwyrodnieniowymi układu kostno-stawowego poddanych kompleksowej terapii uzdrowiskowej podczas 21-dniowych turnusów leczniczych w dwóch uzdrowiskach: Przerzeczyn-Zdrój i Świeradów-Zdrój, w których głównym czynnikiem leczniczym były odpowiednio: niskozmineralizowane wody radonowo-siarkowe zawierające radon o promieniotwórczości 81,8 Bq/l oraz niskozmineralizowane wody radoczynne o promieniotwórczości 441,5 Bq/l. Kompleksowa terapia uzdrowiskowa obejmowała stosowanie zabiegów radonowych w formie kąpieeli radonowych całościowych (temperatura 37°C, czas trwania 15 min.) i inhalacji radonowych przez usta (temperatura 37°C, czas trwania 15 min.) wykonywanych naprzemiennie co 2-gi dzień, a także zabiegów peloidoterapii (borowina), krioterapii miejscowej, suchego masażu leczniczego, fizykoterapii (laseroterapia, magnetoterapia, ultrasonoterapia, prądy diadynamiczne Barnarda, prądy interencyjne Nemeca i przezskórna stymulacja elektryczna TENS) oraz kinezyterapii (gimnastyka lecznicza w basenie, gimnastyka indywidualna na przyrządach, gimnastyka grupowa i terenoterapia). Grupę kontrolną stanowili pacjenci ze zmianami zwyrodnieniowymi układu kostno-stawowego nie korzystający z terapii radonowej i nie mający kontaktu z radonem.

Przed rozpoczęciem oraz w 5 i 18 dniu turnusu leczniczego Habilitantka oznaczała w surowicy krwi pacjentów stężenie całkowitego statusu oksydacyjnego TAS, parametrów endogennego nieenzymatycznego układu antyoksydacyjnego (bilirubina, albuminy, kwas moczowy) oraz białka ostrej fazy CRP (C-reactive protein).

Na podstawie uzyskanych wyników badań Habilitantka ustaliła następujące wnioski:

1. Kompleksowa terapia uzdrowiskowa z wykorzystaniem wód radoczynnych oraz radonowo-siarkowych u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostno-stawowego indukuje stres oksydacyjny i powoduje adaptacyjne pobudzenie układu antyoksydacyjnego ustroju, przejawiające się wzrostem stężenia całkowitego statusu antyoksydacyjnego w surowicy pacjentów po zakończeniu pobytu sanatoryjnego, przy czym większą aktywność w tym zakresie wykazują wody radonowo-siarkowe.
2. Przejściowy znaczący wzrost całkowitego statusu antyoksydacyjnego ustroju w piątym dniu terapii u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostno-stawowego leczonych w uzdrowisku (zarówno w grupie badanej, jak i kontrolnej) wskazuje na związek z występowaniem objawów odczynu uzdrowiskowego.
3. Obserwowane w wyniku zastosowania kompleksowej terapii uzdrowiskowej z udziałem leczniczych wód radonowo-siarkowych u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostno-stawowego zmiany stężenia składników endogennego nieenzymatycznego układu antyoksydacyjnego (spadek poziomu bilirubiny i albuminy oraz wzrost poziomu kwasu moczowego w surowicy) zależne są od przemian wolnorodnikowych ustroju aktywowanych działaniem bodźców balneo-fizjoterapeutycznych.
4. Kompleksowa terapia uzdrowiskowa z zastosowaniem peloidoterapii, fizykoterapii, kinezyterapii oraz małych dawek promieniowania jonizującego pochodzącego z leczniczej wody radoczynnej nie wpływa na zmianę stężenia białka ostrej fazy CRP, które jako niespecyficzny biochemiczny marker procesów patologicznych, głównie o charakterze zapalnym, nie może być wykorzystywany w ocenie dynamiki odczynu uzdrowiskowego.

Wyniki badań klinicznych Habilitantki, bardzo dobrze zaplanowanych pod względem metodologicznym i zrealizowanych z wykorzystaniem jednorodnych grup pacjentów i wiarygodnych metod badawczych, przedstawione jako cykl publikacji stanowiący osiągnięcie naukowe mają istotne znaczenie, zarówno z poznawczego, jak i zwłaszcza praktycznego punktu widzenia, gdyż przekładają się bezpośrednio na zagadnienie efektywności oraz bezpieczeństwa kompleksowej terapii balneologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem wód radoczynnych) i fizjoterapeutycznej prowadzonej w warunkach uzdrowiskowych w grupie pacjentów z coraz powszechniej

występującą w krajach rozwiniętych patologią narządu ruchu, jaką są zmiany zwyrodnieniowe układu kostno-stawowego. Praktyczne znaczenie tych wyników wynika ponadto z faktu, że mogą one przyczynić się (zwłaszcza po rozszerzeniu w dalszym etapie zakresu oznaczeń laboratoryjnych o oksydanty, wybrane wolne rodniki tlenowe i parametry enzymatycznego układu antyoksydacyjnego) do dalszego rozwoju lecznictwa balneologicznego w uzdrowiskach wykorzystujących jako podstawowe tworzywo terapeutyczne różne postaci wód radoczynnych.

O dużej wartości merytorycznej artykułów tworzących osiągnięcie naukowe świadczyć może również fakt, że zostały one już wcześniej poddane pozytywnej weryfikacji przez niezależnych recenzentów w procesie kwalifikacji do druku w poszczególnych czasopismach, o uznanym na rynku wydawniczym wysokim standardzie edytorskim, w przypadku których wskaźnik akceptacji do druku wynosi jedynie ok. 15-40%.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że badania w uzdrowisku Świeradów-Zdrój przeprowadzone zostały w ramach powstałej w 2014 r. inicjatywy Klaster Polski Radon zrzeszającej uzdrowiska radonowe w Polsce oferujące zabiegi lecznicze na bazie radonu na dużą skalę, której partnerami są: Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Stowarzyszenie Forum Aktywności Lokalnej i Sudecki Inkubator Przedsiębiorczości, Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU oraz Uzdrowisko Łądek-Długopole SA., przy współpracy Międzynarodowego Stowarzyszenia Euroradon, zrzeszającego uzdrowiska radonowe Austrii, Czech oraz Polski.

Realizacja przez Habilitantkę projektu badawczego w ramach tej inicjatywy (w której pełni funkcję Pełnomocnika Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich w Radzie Klastra) świadczy pozytywnie o Jej umiejętnościach pozyskiwania środków na prowadzenie działalności naukowo-badawczej, a także o umiejętności efektywnego koordynowania pracy zespołu badawczego.

Istotny problem utrudniający w pełni jednoznaczną ocenę osiągnięcia naukowego Habilitantki stanowi fakt, że wyniki oznaczeń stężenia Total Antioxidant Status przedstawione w 2 artykule z cyklu, opublikowanym w czasopiśmie BioMed Research International, stanowią powtórzenie ok. 70% wyników oznaczeń tego parametru, prowadzonych na tym samym materiale klinicznym, przy użyciu identycznych metod laboratoryjnych, przedstawionych w 3 artykule z cyklu,

opublikowanym w tym samym roku w czasopiśmie *Advances in Clinical and Experimental Medicine*, który posiada identyczny tytuł, lecz inny zestaw autorów.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, w mojej ocenie trudno uznać artykuł 2 za niezależny element cyklu publikacji stanowiącego osiągnięcie naukowe i powinien być on z niego wykluczony, co jednak nie wpływa w istotny sposób na obniżenie pozytywnej oceny wartości merytorycznej całego cyklu.

Podsumowując ten fragment recenzji, w mojej ocenie osiągnięcie naukowe Habilitantki, nawet po usunięciu wspomnianego artykułu 2, spełnia wystarczająco kryteria formalne i merytoryczne niezbędne do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Ocena dorobku naukowego Habilitantki

Aktywność naukowa dr n. med. Jadwigi Kociel-Lewandowskiej związana jest od samego początku z pracą w macierzystej uczelni. Dotychczasowy całkowity dorobek naukowy Habilitantki (łącznie z osiągnięciem naukowym) obejmuje 137 publikacji pełnotekstowych, w tym 36 prac oryginalnych, 5 opisów przypadku i 91 artykułów poglądowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach krajowych i zagranicznych (w tym 13 z Listy Filadelfijskiej) oraz współautorstwo 1 podręcznika i współredakcję 4 monografii. Ponadto Habilitantka jest współautorką 21 komunikatów oraz 40 streszczeń zjazdowych. Habilitantka jest pierwszym autorem w 54 pracach pełnotekstowych, w tym w 28 artykułach oryginalnych.

Łączna wartość współczynnika Impact factor dorobku naukowego Habilitantki wynosi 20,768 (w tym dla cyklu artykułów stanowiącego osiągnięcie naukowe 10,019), natomiast łączna punktacja MNiSW/KBN wynosi 1148 pkt. (w tym dla cyklu artykułów stanowiącego osiągnięcie naukowe 188 pkt.). Prace Habilitantki były dotychczas cytowane w piśmiennictwie światowym w 20 publikacjach (bez autocytowań), natomiast wartość współczynnika Hirscha dla Jej publikacji wynosi 3.

Habilitantka, będąca specjalistką w dziedzinie neurologii oraz balneoklimatologii i medycyny fizykalnej, od początku swojej pracy naukowej konsekwentnie kontynuuje badania dotyczące zastosowań klinicznych metod fizjoterapeutycznych szczególnie w ramach kompleksowej terapii prowadzonej w warunkach uzdrowiskowych, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, oceny jakości życia pacjentów oraz historii leczenia

uzdrowiskowego, czego efektem jest znaczący i spójny dorobek naukowy, który można podzielić na 5 powiązanych ze sobą grup tematycznych.

Pierwsza grupa tematyczna, obejmująca 38 publikacji o łącznej punktacji MNiSW/KBN wynoszącej 219 pkt. (w tym 3 prace w czasopismach z Listy Filadelfijskiej o łącznej wartości $IF=1,742$), dotyczy klinicznego wykorzystania zabiegów fizykalnych i kinezyterapii w celu leczenia i rehabilitacji pacjentów z chorobami obwodowego układu nerwowego, schorzeniami układu kostno-stawowego i przewlekłą obturacyjną chorobą płuc, a także wspomaganie redukcji masy ciała u pacjentów z nadwagą i otyłością oraz korekcji wad postawy.

Druga grupa tematyczna, obejmująca 14 publikacji o łącznej punktacji MNiSW/KBN wynoszącej 316 pkt. (w tym 3 prace w czasopismach z Listy Filadelfijskiej o łącznej wartości $IF=8,084$), dotyczy wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej na parametry kliniczne (zmiana poziomu natężenia bólu, poprawa nastroju i obniżenie poziomu lęku po leczeniu uzdrowiskowym) i metaboliczne (parametry gospodarki lipidowej i żelazowej oraz parametry stanu zapalnego i układu antyoksydacyjnego) w organizmie kuracjuszy z chorobami układu ruchu leczonych w uzdrowiskach Przerzeczyn–Zdrój i Świeradów–Zdrój, w których podstawowym tworzywem balneologicznym są wody odpowiednio radonowo-siarkowe i radonowe. Unikalne publikacje z tej grupy tematycznej oraz cykl prac tworzący osiągnięcie naukowe stanowią istotny wkład Habilitantki do polskiego piśmiennictwa naukowego z zakresu klinicznego wykorzystania wód radoczynnych.

Trzecia grupa tematyczna, obejmująca 48 publikacji o łącznej punktacji MNiSW/KBN wynoszącej 261 pkt. (w tym 3 prace w czasopismach z Listy Filadelfijskiej o łącznej wartości $IF=0,923$), dotyczy charakterystyki i roli lecznictwa uzdrowiskowego we współczesnej medycynie, z uwzględnieniem czynników kształtujących profil leczniczy uzdrowisk, opisu profili leczniczych poszczególnych uzdrowisk, wskazań i przeciwwskazań do leczenia uzdrowiskowego oraz charakterystyki tworzyw leczniczych jako najistotniejszego elementu terapii uzdrowiskowej, a także historii lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem m.in. uzdrowisk: Iwonicz-Zdrój, Przerzeczyn-Zdrój, Morszyn-Zdrój i Druskienniki oraz działalności lekarzy zasłużonych dla rozwoju tej formy lecznictwa.

Czwarta grupa tematyczna, obejmująca 14 publikacji o łącznej punktacji MNiSW/KBN wynoszącej 97 pkt., dotyczy oceny jakości życia w aspekcie zdrowia fizycznego, stanu emocjonalnego, samodzielności w życiu i stopnia niezależności od

otoczenia, a także relacji ze środowiskiem u pacjentów ze schorzeniami cywilizacyjnymi, takimi jak: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze i miażdżyca zarostowa tętnic, którzy stanowią duży odsetek kuracjuszy w uzdrowiskach.

Ostania piąta grupa tematyczna, obejmująca 13 publikacji o łącznej punktacji MNiSW/KBN wynoszącej 44 pkt., dotyczy znaczenia badań przesiewowych i edukacji zdrowotnej prowadzonej w ramach programów edukacyjno-promocyjnych w profilaktyce powstawania i korekcji nabytych wad postawy u dzieci i młodzieży, oraz profilaktyce i leczeniu schorzeń cywilizacyjnych, takich jak: miażdżyca, cukrzyca i otyłość.

W latach 2011 i 2014 Habilitantka otrzymała za działalność naukową nagrodę Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Biorąc pod uwagę obiektywne wskaźniki bibliometryczne dotychczasowy dorobek naukowy Habilitantki nie jest wprawdzie bardzo imponujący, zwłaszcza uwzględniając aktualne standardy w tym zakresie obserwowane w niektórych bardziej „popularnych” dyscyplinach klinicznych, jednak należy jednoznacznie podkreślić, że Habilitantka od wielu lat eksploruje w swych badaniach głównie tematykę dotyczącą efektywności i bezpieczeństwa metod balneologicznych i fizjoterapeutycznych stosowanych w kompleksowym leczeniu uzdrowiskowym oraz historii i podstaw klinicznych medycyny uzdrowiskowej, a z własnych, wieloletnich doświadczeń wiem jak trudno jest opublikować prace poruszające ten zakres tematyczny w wysoko punktowanych czasopismach naukowych o zasięgu światowym.

Podsumowując ten fragment recenzji, w mojej ocenie dotychczasowy dorobek naukowy Habilitantki (nawet uwzględniając wątpliwości co do 1 artykułu przedstawione we fragmencie recenzji poświęconym ocenie osiągnięcia naukowego Habilitantki) jest wystarczający, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Ocena osiągnięć dydaktycznych Habilitantki

Dr n. med. Jadwiga Kuciel-Lewandowska ma znaczące osiągnięcia w działalności dydaktycznej, zarówno w zakresie szkolenia przeddyplomowego studentów, jak i szkolenia podyplomowego i opieki nad młodymi pracownikami nauki.

Habilitantka od 2006 r. prowadzi zajęcia dydaktyczne (w formie wykładów ćwiczeń audytoryjnych i ćwiczeń klinicznych) ze studentami kierunku fizjoterapia

Akademii Medycznej, a następnie Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, pełniąc m.in. funkcję koordynatora przedmiotów i autorki programów kształcenia z zakresu neurologii, fizjoterapii w neurologii, balneologii i medycyny fizykalnej, diagnostyki funkcjonalnej, programowania rehabilitacji oraz metod specjalnych fizjoterapii, a także opiekuna roku.

Habilitantka była wielokrotnie członkiem Komisji Egzaminacyjnej ds. Egzaminu Praktycznego na kierunku Fizjoterapia, członkiem Komisji Rekrutacyjnej na kierunek Fizjoterapia Wydziału Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz członkiem Komisji do Spraw Programów Kształcenia.

W 2008 r. Habilitantka była powołana na stanowisko Pełnomocnika Rektora ds. Krajowej Struktury Kwalifikacji na kierunku Fizjoterapia, w 2012 r. została powołana do Zespołu ds. utworzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla kierunku Fizjoterapia oraz do Zespołu ds. minimum kadrowego dla kierunku Fizjoterapia, a także do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, natomiast w 2014 r. została powołana do Zespołu Programowego na kierunku Fizjoterapia.

W macierzystej uczelni była promotorem 117 prac magisterskich i 19 prac licencjackich oraz recenzentką 69 prac magisterskich i 23 licencjackich, a także promotorem pomocniczym w 4 przewodach doktorskich, w tym 1 ukończonym.

Habilitantka aktywnie uczestniczy w działalności Uniwersytetu III Wieku przy Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Ponadto pełni funkcję kierownika specjalizacji 3 lekarzy specjalizujących się w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej.

Podsumowując ten fragment recenzji osiągnięcia dydaktyczne Habilitantki oceniam bardzo pozytywnie.

Ocena działalności organizacyjnej Habilitantki

Dr n. med. Jadwiga Kuciel-Lewandowska wykazuje dużą aktywność w ramach działalności organizacyjnej, zarówno w macierzystej Uczelni, jak i poza Uczelnią.

Od 2014 r. Habilitantka pełni funkcję Pełnomocnika Rektora do reprezentowania Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich w Radzie Klastra Polski Radon.

W 2014 r. współprowadziła jako przedstawiciel Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu XVII Dolnośląski Festiwal Nauki.

Od 2008 r. corocznie aktywnie uczestniczy w działalności Komitetu Naukowego i Organizacyjnego organizowanych cyklicznie konferencji naukowych „Majówka Młodej Fizjoterapii”

Jestem także czynnym członkiem Rady Interesariuszy Zewnętrznych Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Od 2008 r. pełni z powołania Wojewody Dolnośląskiego funkcję Członka Państwowej Komisji Specjalizacyjnej kwalifikującej lekarzy do specjalizacji w zakresie balneologii i medycyny fizykalnej, a od 2019 r. została powołana przez Dyrektora Centrum Egzaminów Medycznych na Członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie balneologia i medycyna fizykalna.

W 2011 r. Habilitantka była współorganizatorem powstania nowego ośrodka rezydenckiego specjalizującego lekarzy w zakresie balneologii i medycyny fizykalnej - NZOZ „Przychodnia Kosmonautów” Sp. z o.o. we Wrocławiu.

Ponadto Habilitantka ukończyła liczne szkolenia doskonalące podnoszące kompetencje w zakresie realizacji procesu kształcenia i zarządzania w szkole wyższej, organizowane m.in. w ramach projektu „Zintegrowany System Zarządzania Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: ”Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania w szkole wyższej” (2008), „Zmiany w ustawie Prawo szkolnictwie wyższym” (2014), „Zarządzanie finansami jednostki” (2014) oraz „Jakość kształcenie w uczelniach wyższych” (2014)

Podsumowując ten fragment recenzji działalność organizacyjną Habilitantki oceniam pozytywnie.

Podsumowanie

Z przedstawionej oceny dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr n. med. Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej wynika, że jest ona dojrzałą i w pełni samodzielną badaczką, posiadającą umiejętność pozyskiwania środków na badania naukowe oraz koordynowania pracy zespołów badawczych, w tym także we współpracy z instytucjami poza macierzystą Uczelnią, posiadającą ukierunkowany, znaczący dorobek naukowy, a także duże doświadczenie kliniczne w dziedzinie neurologii, balneoklimatologii i medycyny fizykalnej. Jej osiągnięcie naukowe, którego tematyka wynika konsekwentnie z dotychczasowych zainteresowań naukowych

stanowi dobrze zaplanowane pod względem metodycznym i rzetelnie przeprowadzone badanie kliniczne, którego wyniki mają istotne walory poznawcze i praktyczne, wnosząc nowe informacje na temat oddziaływania wód radoczynnych w kompleksowym leczeniu uzdrowskim pacjentów ze zmianami zwyrodnieniowymi układu kostno-stawowego.

Stwierdzam, że zarówno osiągnięcie naukowe, jak i dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Habilitantki spełniają kryteria określone w art. 219.1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. z 2020r. poz. 85 z późn. zmianami) i wnioskuję do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie dr n. med. Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej do dalszych etapów przewodu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

KIEROWNIK
Katedry i Oddziału Klinicznego
Chorób Wewnętrznych
Angiologii i Medycyny Fizykalnej
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
prof. dr hab. n. med. Grzegorz Cieślak